

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ 6 дин.
НА ПОЛА ГОДИНЕ 3 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ 9 дин.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врете

Преглату ваља слати упутицом на општински суд а све кореспонденције на уредника

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Указом Његовога Величанства Краља Србије Милана Првог, од 11. нов. месеца, наређено је да се Народна Скупштина, изабрана за скупштинску периоду 1887., 1888. и 1889. годину распусти, на основу I одељка чл. 78. устава земаљског а по одредби последњег одељка чл. 113. закона о пословном реду скупштинском; и да се на дан 21. Фебруара т. г. изврше нови избори.

Према томе и обзиром на 25. члан изборнога скупштинског закона, Суд општине вар. Београда позива грађане ове вароши, да 21. Фебруара ове године дођу у општинску дворану на

ИЗБОРНУ СКУПШТИНУ

ради избора

два посланика за варош Београд

за трогодишњу (1887., 1888., 1889. годину) скупштинску периоду.

Изборна скупштина отвориће се у 8 часова из јутра тачно, као што наређује 27. члан изборног закона.

На изборној скупштини за избор посланика, има право гласа сваки српски грађанин, који је пунолетан и плаћа држави грађански данак на имање, рад или приход. — Грађански данак сматра се да плаћа онај, који по закону о непосредном порезу даје преко 15 динара на годину (чл. 46 устава, чл. 17. изборног скупштинског закона и чл. 95 зак. о непосредном порезу). — Они који су ослобођени од плаћања порезе, нису лишени права на бирање, ако им оно иначе припада.

По гласу чл. 18-ог изборног закона скупштинског, не могу да бирају посланике :

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

- а.) Скитајући се цигани;
- б.) Они, који стоје код других у служби под платом или издржањем, а по закону о непосредном порезу плаћају мање од 15 динара порезе годишње;
- в.) Који су осуђени због злочинства, за време докле се не поврате у права;
- г.) који су осуђени због престапа, на овај доноси губитак грађанске части, за време док траје губитак права;
- д.) који се налазе у затвору или притвору судскоме, због злочинства или престапа поменутог у тачци в.) и г.);
- ђ.) они, који су судском пресудом осуђени да су злоупотребом своје власти, претњом, поклоном или обећањем поклона за себе или другога радили да за посланике или поверенике изабрани буду, или они, о којима се докаже, да су свој глас продали — за време докле је пресуда одредила;
- ж.) они, над којима је стециште отворено, до свршетка;
- з.) они, који су под старатељством, и најзад
- ј.) они, којима последња тачка 48. члана устава бирање забрањује.

Сваки бирач може бити изабран за народнога посланика ако поред главних има још и ове услове:

- а.) да је навршио 30 година;
- б.) да плаћа годишње преко 30 динара у име **непосредних** пореза и
- в.) да не спада у изузете 48-им чланом устава земаљског.

Гласање ће почети, чим се отвори изборна скупштина, дакле у 8 часова из јутра и трајати непрекидно до заласка сунца; а тада ће бирачки одбор, ма да сви бирачи нису дошли и гласали, по чл. 33-ем изборнога закона скупштинског решити и огласити: **да је изборна скупштина свршена.**

Сваки бирач може само лично дати свој глас. — Азбучни спискови бирача изложени су на углед у канцеларијама пореског књиговодства општинског надлештва, где се могу разгледати преко целог дана.

По одлуци управне седнице суда општине вар. Београда од 12. Јануара 1888 год. АБр. 29.

ПРЕДСЕДНИК БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ

ЖИВКО КАРАБИБЕРОВИЋ

ДЕЛОВОЂ

Спасо Хаџи-Ристић

ГРАЂАНСТВУ НА ЗНАЊЕ.

Извозњу ђубрета из варошких зграда и станова узели су под закуп: *Мајер С. Албахари* и *Светислав Јовановић*.

Ови повлашћеници започињу посао 1. Фебруара ове године; а на основу ових правила која је утврдила и надзорна власт те имају силу полицијске наредбе:

П Р А В И Л А

за извозњу ђубрета из варошких зграда и станова

Члан 1:

Искључиво право на извозњу ђубрета из варошких зграда и станова у Београду, има општина, али га она може уговором да уступи и нарочитом повлашћенику.

Члан 2.

Под ђубретом, које се на основу ових правила има да разуме извози, се: ђубре и отпатци из кујне ђубре из стана и авлије. Отпатци столарски, ковачки браварски, као и грађевински (ови у већој мери), не спадају у кућевно ђубре.

Чл. 3.

Ђубре се мора да извози из сваке куће и сваког стана, једанпут недељно. Кад су велике врућине и кад услед тога прети опасност јавноме здрављу, полицијска власт има права наредити да се ђубре износи два пут недељно за време које главна санитетска комисија определи.

Члан 4.

Да би се знао ред извозње ђубрета и да би била олакшана контрола, општина (или повлашћеник споразумно са општинском управом) утврђује распоред, по коме ће се и кога дана извозити ђубре из станова појединих улица и квартова. Тај распоред, као и свака његова измена, објављује се грађанству преко новина увек недељу дана унапред.

Члан 5.

Свака кућа без разлике, односно сваки становник који има засебан стан, мора давати да му се по овим правилима извози ђубре. Изузимају се само они становници који имају сопствена кола и коње и не желе користити се овом установом; али ће се водити тачан списак таквих, како би се код њих могла увек водити контрола. Исто тако не морају давати ђубре но га могу сами извозити, под својом одговорношћу за чистоћу, и варошке механције (који имају штале).

Члан 6.

Ђубре се неће смети износити пред кућу на улицу; већ ће га возари износити сами са ђубришта, на коме треба да је скупљено у дане одређене за извозњу, а пролазак кола улицом јавља се на по сата раније звоном.

Члан 7.

Ђубре се сме извозити само са добро укованим и затвореним колима, којих увек мора да буде и довољноме броју, да не би у извозњи ђубрета било икаквога застоја. Кола та само ће одозго имати отвор, колики је потребан да се ђубре може убацити; а кад год се поједина (кола) напуне, морају се истог часа затворити до испражњења.

Члан 8.

Сваки кућни газда дужан је за извозњу ђубрета плаћати уредно, по истеку сваког месеца, таксу, која се на њ односи и то за сваку партију кирајџија.

— Таксе су ове:

а.) *соба и кујна или мањи дућан са собом* — плаћа 0·20 дин.

б.) *две или три собе са кујном, као и већи дућан са магазом* — плаћа 0·60 дин.

в.) *4 и више соба са кујном, кафана са кујном и гостионе (без штале)* — плаћа 1·00 дин.

Члан 9.

Од онога газде, који било за себе или коју партију својих кирајџија не плати на време таксу, општинска ће власт принудним путем у року од месеца дана најдаље наплату извршити; а кирајџије су дужни газдама таклу плаћати уз кирију.

Члан 10.

Повлашћеник, коме општина буде уступила извозњу ђубрета, биће за тачност посла одговоран полицијској власти. А за гаранцију да ће се ових правила и уговора држати биће дужан да у касу општинску има положити депозит до 600 динара; из које ће се суме са по 20 динара кажњавати за сваку неуредност, у корист општинске касе.

Члан 11.

Ђубре ће се избацити само на оним местима, која определи полицијска власт.

Из седнице одбора општине вар. Београда 10 Октобра 1887. ЛБр. 157. и одобрењу г. Министра од 13 Декембра 1887 СБр. 7363.

Скреће се пажња свега грађанства на ова правила, по којима ће се ђубре извозити. Они који

имају право а не ослободе се обавезе: *да им повлашћеници извозе ђубре*, плаћаће таксу као и сви остали сопственици зграда, који су обвезани повлашћеницима а никоме другом допустити да ђубре из кућа извозе.

Од стране суда општине београдске 15 Јануара 1888 год. СБр. 122.

ИЗВОЖЊА ЂУБРЕТА

Кад је 1884. истакнуто питање: како да се организује служба за извожњу ђубрета из варошких зграда и станова, председништво општине није се могло ограничити једино на извалазак пута, којим би општина, као власт, скидала само са себе *дужност и одговорност* што јој одређују закони у [погледу локалне чистоте. Предмет особите бриге био је: *како да се оскује по грађанство што јевтинија а у исто време и што тачнија скужба.*

Нашло се тада за најпробитачније да општина врши тај јавни и здравствени посао у сопственој режији: *да недељно извози ђубре из свију зграда по један пут, и да за то месечно наплаћује само по 30 дин. пара таксе од сваког засебног стана.*

Кориснијих услова није могло бити. Па ипак, већ после прве године рада, општина је била на грдној штети са неуредног плаћања таксе, те није могла водити своје трошкове.

То је учинило да се посао уступи предузимачу.

Разуме се и овај је налазио на огромне трошкове; по је најзад прошлог лета морао посао да напусти.

Не може се тврдити да је повлашћеник био у своје раду потпуно исправан; али исто тако не може се порећи ни факат, да је неуредно плаћање таксе једини узрок што се повлашћеник посла одрекао и што је бивао често нетачан, докле је посао вршио.

Користећи се свим *добрим и лошим* странама ове раније службе, сада су прописана нарочита правила за извожњу ђубрета, која је и г. министар унутрашњих дела утврдио снагом своје наредбе. На основу тих правила, уговором је уступљен посао другоме предузимачу; коме је створена могућност да га с успехом и коришћу ради, али при том и узета обавеза за *потпуну исправност и строгу одговорност на случај ма какве нетачности.*

На каквим је основима служба ова преустројена, види се из правила, којих међу огласима има и у данашњем броју листа.

Председништво општине обраћа пажњу грађанства нарочито на тачке: 5, 8 и 9. — Ко има право и не жели користити се овом установом треба за времена да се уредно ослободи; сваки други да зна таксу и уредно је плаћа.

Таксу повлашћенику плаћају сопственици зграда а за то опет имају право да и њу уз кирију од закупаца наплаћују.

По нужди, строгост чл. 9-ог мораће се примењивати.

Да не би до тога морало долазити, а и иначе председништво општине не устеже се молити грађанство вар. Београда да се оно драговољно одазове дужностима и у овоме погледу и тиме потпомогне саму ствар, која је уведена искључиво *на корист сваког појединца.*

Наиђе ли се и без принудних мера на одзив, те се тиме посао олакша, општина ће пожурити да на пробитачан начин доведе овоме послу и остале његове гране, дакле да приступи: *чишћењу улица, однашању снега и т. д.*

Не треба испустити из вида: да је овако удешена извожа ђубрета општа корист и отуда, што се њоме ослобађа бриге сваки домаћин да се лично стара и за један такав кућњи посао.

— За много незнатнију цену, но што би га иначе лично коштао, он предаје бригу другоме; скида са себе сваку одговорност пред влашћу којој без тога подлежи, и што је главно у свако доба има *чисто двориште.*

Повлашћеник је обвезан *један пут редовно* а по потреби и наредби власти *и вите пути* преко недеље ђубре да извози из сваке куће и зграде а при том увек и сам да га диже са ђубришта, гди оно у дотичне дане мора да буде згнато.

ПРАВИЛА

За камене мајдане општине вар. Београда.

Члан 1.

Општина допушта свакоме да из њених мајдана за своју потребу може видети камен на основу ових правила, која се прописују да, би се осигурали интереси општине и у колико је нужно ујемчила правилност рада.

Члан 2.

Ко хоће из општинских мајдана да вади камен, пријављује се претходно општинском Суду, ради одобрења.

Члан 3.

Са судским одобрењем обраћа се надзорнику мајдана, да му определи место, одакле камен да вади.

Члан 4.

Кад се камен у довољној количини разбије, он се мора да слаже у фигуре од 10—15 кубних метара (висина је метар).

Члан 5.

Чим се фигуре сложе и премер затражи, надзорник мајдана јавља то одмах Суду, који одређује по једног кмета, одборника или другог повереника да премеру присуствује.

Члан 6.

По извршеном премеру такса за камен полаже се одмах надзорнику мајдана, који на положене суме издаје признанице из приходне књиге. — Такса је од кубног метра 1 динар.

Члан 7.

За песак важе ова иста правила. — Он се мери метарским сандуцима од једног (2 метра дужине, 1 ширине и $\frac{1}{2}$ висине) или од четири (2 метра дужине, 2 ширине и 1 висине) кубна метра. За први сандук (од једног) такса је 1, а за други (од четири куб. метра) 4 динара.

Члан 8.

Сваки, коме се одобри вађење камена, сматра се као закупца мајдана и за то је дужан придржавати се ових правила и наредаба, које потреба јавне безбедности буде изискивала. У противном случају одузима се одобрење за рад; а на случај какве кривице, бива закупца одговоран.

Члан 9.

Закупци су дужни водити нарочиту књигу, по којој би Суду у свако доба могли показати: коме је и колико камена или песка препродато; а тако исто обвезани су свакоме купцу издавати упутнице, на количине, које им продају.

Члан 10.

Надзорник мајдана има да је у мајдану лети од 5 изјутра па до 8 у вече; а иначе дужан је придржавати се свих наредаба, које му се буду издавале од стране председништва општине и Суда, као и увек пазити да се ни у колико не крће општински интереси. Књигу мора да води уредно а признанице наплаћене таксе увек да потписује.

Од стране општине вароши Београд — из управне седнице општинскога Суда, 20. Јула 1887 АБр. 523.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

КАРАКТЕР*

(по Смајлсу)

IX.

Дружба у браку.

Доброта, а не лепота, женска освојиће срце моје.

Шекспир.

Мужу пристоји мудрост, а жени нежноет.

Џорџ Херберт.

Да је бог хтео да жена буде госа човеку, он би ју створио из његове главе; да је хтео да му она буде роб, он би ју саградио од његових ногу; али, по што је он хтео да она буде њему равна друг, то ју је он навадио из ребра, из недра, његова!

Свети Августин.

(Наставак)

У осталом, човек, чији су осећаји облагорођени домаћим животом, не ограничава своје симпатије на тај, релативно, узан круг. Његова љубав пре- наша се на фамилију, а преко ове на цео свет. „Љубав“ — вели Емерсон — то је огањ који го- ри прво у оним грудима које је варница са другог огњишта зажегла, и који се после шири док цео свет и природу својим племенитим жаром не огреје и зраком не обасја. — И доиста, домаћа срећа је најбоља влада и управа за људско срце. Кућа то је женска царевина, женска снага и држава, а у њој она влада тајном своје доброте, нежности, љу- бави. Као што нагласих, ништа не може тако да сталожу бујна човека као брачна веза са разбо- ритом женом. У њеном друштву он налази одмора, задовољства и блаженства — умна и душевна. У њој ће он наћи и најбољег саветника у животу — у колико ће га њен инстинктивни такт држати на правој путу, а без чије би потпоре његова усам- љена глава залутала. Права жена то је права пот- пора у часовима муке и искушења, јер њена љубав и учешће не гине ни од удара беде ни од обрта среће. У младим годинама она је мужу и украс и понос, а у старијим и зрелијим, верна друга и по- моћница. О, како је сретан човек морао бити наш Едмунд Берк кад је о своме дому могао ка- зати: „мене свака брига пролази чим крочим преко прага куће.“ Исто тако и онај велики и нежни човек, Мартин Лутер, говорећи о својој жени вели: „Ја не бих дао моју сиротињу *ш њоме* за сво благо Крезусово *без ње*.“ На женидбу у опште, он при- мећује: „највеће благо које Бог може човеку да подари, то је, доиста, добра и побожна жена, жена са којом би он могао живети у миру и љубави и којој би могао поверити све што има па и свој живот.“ Даље још вели: „ко год рано устаје и млад се ожени — тај се неће кајати.“

Да би, дакле, човек могао уживати у своме браку, он мора наћи у својој жени не само кућевног него и душевног друга. Међу тим, за ово није по- требно жена да буде проста и бледа копија његова. Управо, и као год, што човек не воли да нађе у

* Види 41 број од прошле године.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

жени мушкобању, тако и жена не воли да нађе у мужу женске стране. Најбоље особине женске не леже у глави него у срцу јој. Она нас увек више привлачи својом нежношћу него ли својим знањем. Жене од мозга вели — Оливер Вендел Холмс — никада нас не могу тако интересовати као жене од срца“. Људи су често тако сити самих себе да ће они пре потражити друге стране и укусе од оних које сами имају. „Ако би ми неко — вели М. Хелпе из небуха затражио да докажем милост Божију на земљи, ја бих као најбољи пример исте навео: ону дивну *разлику* која постоји између мушке и женске душе; јер доиста њихова узајамна допуна јесте највиши могући услов среће им и блаженства.“ Крваво срце — вели горенаведени Вендел Холмс — шаље све своје инстинкте *беломе* мозгу да тамо буду анализани, процеђени и прекаљени, како би могли послужити као *чист разлог*. Међу тим, то је нешто што ми нећемо да тражимо од жена као жена. Баш на против, ми тражимо да ствари теку обратно: да нам ладне и тихе мисли женске долазе кроз женско срце, — што увек бива код жена у које се сви заљубљујемо и које обожавамо... Понављам, дакле, жене од мозга — као год оно беле руже, — неће нас никада привлачити као жене од срца — као *руже румене!*“

(Наставиће се)

П О З И В

на Крагујевчаде у вароши и округу, да скупљају прилоге за споменик свима онима, који су из Крагујевачког округа изгинули у ратовима, што их је Србија водила у деветнаестом веку за ослобођење и уједињење.

Браћо!

О земље, у којима се настанише славни претци наши пре хиљаду и више стотина година, отимаху се властољупци с истока и запада, са југа и севера, да их освоје и власти својој да потчине становнике њихне, који су увек тражили, да буду слободни и самостални.

У витешкој борби, што је трајала вековима, подигоше дедови наши државу српску, у којој је народ српски почео да живи политичним и културним животом. Славно доба владалаца српских из лозе Немањине исписано је у историји српскога народа златним словима. Па ипак су по државу српску напустили врло кобни дани.

Стојећи на ударцу пред страшном навалом дивљих Османлија — што су продрли из Азије у Европу, држава је српска пропала, а народ српски пао је под турско султанство, што се протегло у векове.

Крвљу су писали летописци српски дуги низ година, што их је проводио народ српски — љуто искушаван, гоњен и мучен, у рошству турском. И тек кад су силне војске великих султана турских дошле у два маха под високе бедеме гордога Беча, запад јевропски је задрхтао од ужаса.

Здруженој Јевропи пошло је за руком да силу турску у неколико сломије; но ипак, скоро сав онај део земаља, у којима се настанио народ српски, остао је под Турцима.

У јаду и невољи, а под тешким зулумом крволочних дахија, дочекала је лена отаџбина наша почетак овог деветнаестог столећа.

У тешким ланцима испуштаху по тавницама градским мученици српски душу своју. По селима су, под целатским ударцима, летеле главе првака српских. Уздаси јадне спротиње проламали су ваздух широм питоме Шумадије наше... И кад је обест крволочних дахија превршила меру, плану у Јасеници Крагујевачкој устанак, под Карађорђем. Устаде Мачва, Рујно Стари Влах, Рашка и Крајина љута, у чврстој одлуци да извојују слободу отаџбини својој.

Од малених чета уставничких образава се у кратком времену одважна војска, што јуришем осваја Београд, Шабац, Смедерево и друге градове по Србији, и што на Мишару Варварину, Делиграду, Неготину и другим местима, излази пред чувсну и славну војску поноситог султана са Восфора да дели с њом мегдан и да је победи.

Деветогодишња борба та, што се водила за ослобођење, показала је, да дедови наши нису жалили ни крви, ни живота, да потомцима својима извојују и оставе у наслеђе слободну Србију.

Па ипак је Србија изморена и себи остављена, после деветогодишње борбе морала наново да подлегне турској сили и превласти.

И онет је од обести турске процвело и старо и младо и црних дана од тих после кобне 1813. године, Србија најје ушамтила.

И наново се одлучише дедови наши да ступе у борбу са диндушанима и угњетачима својима с одлуком: да се или ослободе или у јувачкој борби сви да изгину.

Код мале првце у Такову, лицем на цвети, 1815 године, разни кнез Милош Обреновић војводуску заставу своју, огласивши рат Турцима. У Шумадији на ново плану устанак, који је после тешких напора крунисан успехом.

На маленом збору народноме код цркве Таковске положен је темељ дан шњој слободној држави српској.

Слободу, што је ми данас уживамо, стекли су дедови наши грдним жртвама. Потоцима је текла крв из рана њихових; на хиљаде броје се грбови што покривају кости у бојевима изгинулих и од рана помрлих бораца српских. Јунаштво Хајдук-Вељка, Рајића, Курсуле, Синђелића, Чарапића и других, треба да зна цео српски народ и да се њима поноси. И ако светска историја познаје само грчке и римске јунаке, ни мало им српски не уступају. Зар је Рајић мањи од Леониде, или Синђелић од Муција Сце воле? а да Вељка, Курсулу и друге не спомињемо. —

Борба српскога народа у деветнаестом веку показала је, да Срби имају свести и одушевљена и да љубе слободу.

За њу су дедови наши војевали; за њу су оцеви наши крв проливали; ми смо је добили у наслеђе, да је чувамо и животом својим бранимо. И чинили смо то; и чинићемо то, јер нам је та крвава тековина наших оцева и дедова света, и ми је хоћемо млађима нашим у аманет да оставимо.

Но има и сад, а било је пре још и више браће српске, што су цвилела у нужди и невољи, што су стењала

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

У тешком ропству, тражећи помоћи од нас. Наши очеви притицали су у помоћ у тој невољној браћи својој. Они су гинули војујући да и они дођу до слободе, за којом тежи сваки свестан човек. Зар нису толики синови некадашње кнежевине Србије, војујући под заставом свога јуначког војводе Стевана Книћанина, изгинули године 1848. 49. по равним пољима Бачке и Баната, помажући у витешкој борби своју браћу, Србе Војвођане?

Зар није малена кнежевина Србија 1876. године под витешким унуком славног кнеза Милоша, нашим дичним краљем Миланом I. огласила рат силној и великој царевини турској само за то, да ослободи српску браћу своју у Босни, Херцеговини, Старој Србији, Македонији и по крви браћу своју у Бугарској? Шест месеци одолева мала Србија големој царевини турској и после врло кратког мира диже се она наново да дође до Косова, тога старог разбојишта, на коме је требало потпуно залечити крваву рану, што је ту народ српски доби пре толико векова. И сувише нам је у памети оно што се ту догађало; — а крај млогих гробова браће наше, што изгибоше у тим ратовима, дигоше се нови гробови оних јунака, што за част отаџбине своје изгибоше у последњем српско-бугарском рату.

Србија је гробница јуначких костију. Колико славних јунака леже под зеленом и травом облаеном ледином њеном? Томе се незна броја... Векови су протицали у борби. За онима што су изгинули, долажаху нови и одлучнији борци. Ко ће имни, паимт тимеуз ко ли их све исписати? У току значајних догађаја, све је то заборављано. Па ипак, ова браћа, што изгибоше овога столећа у разним борбама за ослобођење Србије, још се помињу, — још се памте. Још има стараца, који знају да им је отац погинуо, кад је Београд јуришем освајан, или кад је Рајић на Љубићу шанчеве бранио. Још и данас спомињу верне љубе своје мужеве, што оставише кости своје у Мађарској — а други верни, још се живо сећају ове браће своје, што изгибоше у ратовима што су вођени за ових последњих десет година. Њих би могли побројати; њихова имена могли би изнаћи и исписати. И њихове гробове покрива трава и бусен. Пролазе данн на носе у заборав имена њихна — и остане л' тако, брзо ће се и она заборавити.

Али тако не треба да буде; тако несме бити, ако нам је мила ова слобода што је уживамо. Ми је љубимо, — ми је бранимо али несмемо заборавити, да смо је добили у наслеђе од оних који су гинули за то, да је ми уживамо. Слава им! Хвала им!

Но, је ли то доста за толике жртве њихне! Ми уживамо тековину њихну, ми смо им захвалили; но да захвалност нашу покажемо још боље, дај да оставимо и деци, и унучадима нашим видљив знак наше захвалности. Сложимо се, да дигнемо споменик свима јунацима, што су изгинули у ратовима, које горе побројасмо, да се деца наша крај споменика тога сећају оних предика својих, који су гинули, да буду слободни они, који ће после много година у миру живећи, радом ову земљу и народ српски узвисити и прославити.

Крагујевачки округ, као срце Шумадије, дао је у свима борбама овога столећа много јуначки и одважени бо-

раца. Од њих су многи испраћени у бој љути да се кући више не врате; многи су се вратили и рањени и слаби да у завичају своје умру и закопани буду. Имена њихова спомињу још данас кућани и рођаци; али њих треба да зна и цео народ српски. — Сложимо се дакле, да им дигнемо један заједнички споменик и да испишемо на њему имена њихна, јер су они то и заслужили.

Браћо Крагујевчани!

Стари наши устали су с куком и мотиком да ослободу Србију од дахија — и ослободили су је; тврда одлука њихна, била је јача од свих препона. Слава пожртвовању њихном! Наша је одлука, да дигнемо заједнички споменик онима, који су у овом веку пали на бојном пољу, или који су услед добивених рана доцније поумирали. Од њих се тражио живот — и онет су га радо давали, само да ми будемо сретни. Од нас се тражи мален принос у повцу и ништа више. И с тим малим приносом, могли би да покажемо захвално срце наше.

Крагујевчани! Покажемо да поштујемо славне предке наше, што гинусе за слободу и спас отаџбине и за славу имена српског; сложимо се, и дигнемо им споменик, што ће потоњим унуцима нашим казивати, да је данашње покољење било захвално оцевима и дедовима својима, који се за слободу ове земље, и за част имена српског жртвоваше.

Крагујевчани! Приложите на ту цел колико ко може, а знајте, да ће и најмањи прилог појединца припомоћи да се ова лепа одлука изврши што скорије, још у току ове године.

Да се ово изведе, састављен је одбор из доле потписаних лица, а услед одлуке и изасланика крагујевачког округа. Одбор је тај закључио, да се у свакој општини овога округа састави пододбор од три лица који ће: прикупљати за споменик прилоге и слати их са списком благајнику главног одбора г. Вожи Вуловићу — Мирковићу у Крагујевац. Сваки такав пододбор имаће да прикупља још и имена погинулих, по следећим рубрикама:

1. Име и презиме.
2. Место рођења (село и срез).
3. Шта је у војсци био (редов или је имао какав чин).
4. Род војске (пешак, коњаник, тобџија и т. д).
5. Година и дан кад је погинуо.
6. Место где је погинуо.
- За оне, који су умрло од рана.
7. Где и кад је рањен.
8. Где и кад је умро.

Спискови ови слаће се главном одбору, који ће их испитати, у главну књигу увести и постарати се, да се испишу на општем споменику томе и да се сваке године у одређени дан на парастосу помињу, који ће се код споменика држати.

Сав рад свој изнашаће одбор у овдашњим општинским новинама, где ће се редовно штампати и списак приложника.

На ову цел, примаћемо са захвалношћу и прилога из осталих крајева Србије.

у Крагујевцу
10. Јануара 1888 год.

Деловођа

Петар Деспотовић настав. гимназ.

Председник одбора
Јов. Мишковић пуковник.

Благајник
Божа Вуловић Мирковић

Потпредседник
Павле Ј. Вуковић.

Чланови одбора:

Александар Симоновић потпуковник, *Павле Шифарик* потпуковник, *Тодор Туцаковић* трг., *Милоје Блазнавац* трг., *Мијајло Миловановић* окр. начелник у пенз., *Живота Остојић* прота, *Лука Ивковић* инжињер.

СИТНИЦЕ.

Кокосов бисер. Познато је свима, да је бисер, по себи, једно аномално гомилање на унутрашњости једне шкољчице и да се готово у свему састоји из угљење риселине. Али да бисер даје и биљни свето томе је мало познато. На ову околност обратно је пажњу још у почетку прошлога века холандски ботаничар Ромифи, а данас то подпуно потврђује Гинзон из Сиднеја. Он је нашао у кокосовом ораху у сред, тако званог, кокосовог млека округла тврда зрна а по где где још са свим мека, у величини зрна вишње, а хемијским раствором доказало се да се и кокосов бисер састоји готово само из угљење киселине као и познати бисер. По форми, блеску, млечној белоћи, у свему је раван осталом бисеру а тврдоћом се куд камо јаче одликује од осталог. Тамо врло јако цене кокосов бисер и сматрају га за лековит, као што се некада бисер и код нас сматрао.

Твен и Краљица. Чувени хумориста американски, Марк Твен послао је краљици Викторији оригиналну просбу. Прошле године, по речима Твенским, послао му је Брајт решење по коме има да плати нало за књиге, које је чувени хумориста у Лондону штампао. „Но како — вели Твен — Ја не познајем Брајта, а по своме простом васпитању врло сам штедљив у расипању новаца, према непознатима, то сам сматрао за најбоље да се обратим, непосредно, краљици.“ Хуморист напомиње за тим, да није имао задовољства видети краљицу, ношто она не беше кући, кад је он долазио. Што се тиче Брајтовог решења то поред све његове опширности он није ништа паметнији од истог постао. Проучивши га, он је нанисао у Лондон

издавачу, да плати поменути налог. Но кад сам дознао да тај налог није за једну него за три године, и $2\frac{1}{2}$ процента а не 1 проц. то сам опет прочитао решење па сам у њему пронашао ово двоје: прво је да наплату овог налога не добије држава него краљица; и друго, да за списатеље нема особите рубрике већ се они рачунају у „занате, гасне цеве и т. д.“ Како пак, ја ништа немам са гасним цевима то је јасно да је у овом произашла нека погрешка; и ја молим краљицу, да уништи значај мога писма, које сам смоме издатељу послао. Њезино Величанство, неће ни осетити губитак овог новца тим пре, што је, за списатеље данас време врло оскудно.

ПРИВЛИГОВАНА НАРОДНА БАНКА КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

Стање од 15. Јануара 1887.

АКТИВА

Благајница у звечећем новцу	
у злату:	Двр. 1,777.050,82
у сребру:	” 2,795.281,80
Стране вредности и салдо страних	
Кореспондената	Двра 285.971,53
Лисница	
у злату:	” 978.213,01
у сребру:	” 2,830.649,38
Зајмови на државне обвезнице	
у злату:	Двр. 2,346.556.—
у сребру:	” 559.427.—
Текући рачуни домаћи	890.705,72
Менице за наплату	10.590,79
Вредност резервног фонда	3.940,18
Разни рачуни	” 49.794,95

ПАСИВА

Уплаћена главница	Двр. 2,499.750.—
Новчанице у оптицају	
у злату:	” 177.980.—
у сребру:	” 9,829.650.—
Резервни фонд	” 20.834,18

БЕОГРАДСКА СТРЕЉАЧКА ДРУЖИНА ПРИРЕДИЋЕ 20 ФЕВРУАРА ОВЕ ГОДИНЕ ВЕЛИКУ ИГРАНКУ

у дворанама Краљеве пиваре
ПОЗИВНИЦЕ РАЗДАЈЕ СЕ КРОЗ КОЈИ ДАН
20 Јануара 1888 г.

Београд.

Одбор.